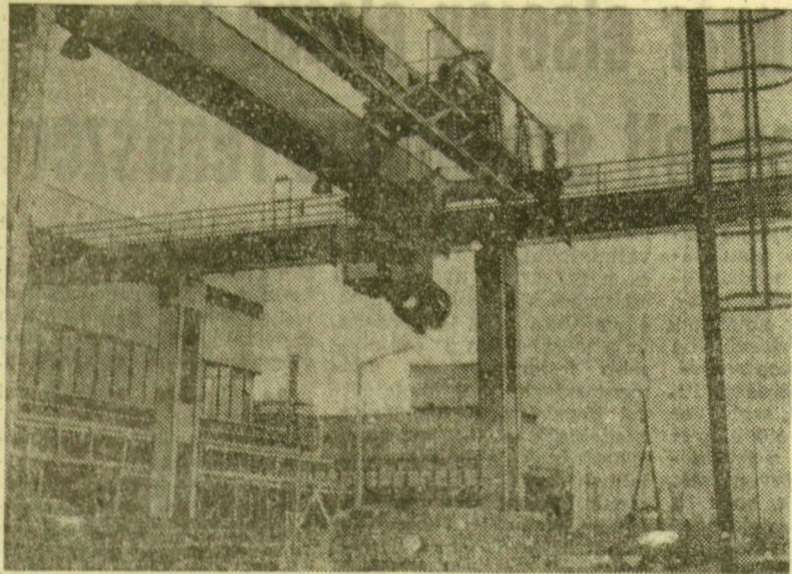

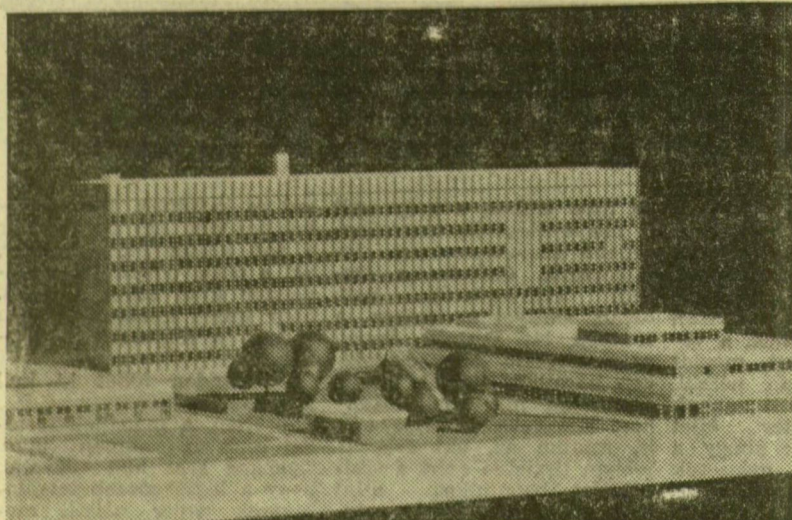
A házgyári nagyecarnok és a darupálya

Az idei évkezdést annyiban különböztetjük a többitől, hogy új ötéves terv indul útjára, melynek során a gazdasági építőmunka magasabb minőségi követelményeit állítják előtérbe, hogy előbbre vigyük a szocializmust, erősítve annak anyagi-műszaki alapjait, védelmi képességét, tovább javítva a lakosság életszínvonalát, a dolgozók anyagi, kulturális és egészségügyi ellátottságát.

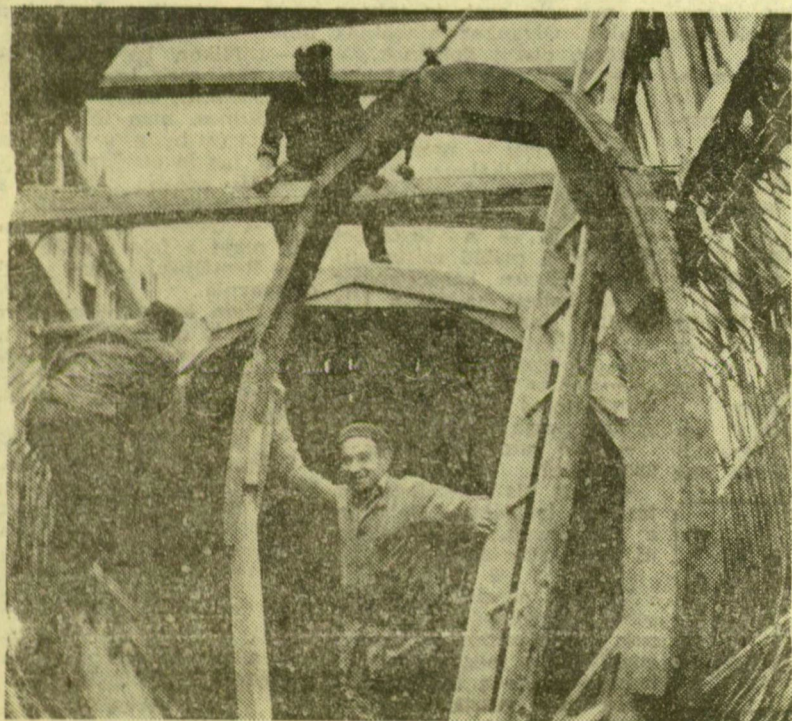
Néhány számadat felemlítése elkerülhetetlen. A tervciklus idején a nemzeti jövedelemnek 30–32 százalékkal kell emelkednie, amely valóban kiegyensúlyozott és arányos gazdasági fejlődést feltételez. E növekedést azonban alapvetően a gazdasági hatékonyság javításával kell biztosítani, s a jövőben is összehangolva kell fejleszteni az ipart és a mezőgazdaságot. Az ipar hatékonyságának javításával el kell érni, hogy a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulása — a termelés 32–34 százalékos mennyiségi növekedésénél gyorsabban — körülbelül 40–42 százalékkal emelkedjék. A termelés növekedésének 75–80 százalékát a munka termelékenységének emelésével kell elérni. A mezőgazdasági termelést az előző öt évhez képest 15–16 százalékkal, a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulását pedig 13–14 százalékkal kell emelni — olvashatjuk a negyedik ötéves terv szövegéből.

A gazdaságirányítási reform hatása érződik abból a megfogalmazásból, hogy tervtörvény előírja: minden területen javítani kell a termelés alkalmazkodóképességét a fogyasztók, a megrendelők fokozódó igényességéhez. A nemzeti jövedelmet a következő ötéves terv idején egyharmad-kétharmad arányban osztják el, tehát a fogyasztás részarányát 75–77 százalékra, a felhalmozását pedig 25–23 százalékra tervezik.

Összeállításunk is megpróbál néhány mozzanatot bemutatni abból a fejlődésből, amelyre a következő ötéves időszakban számíthatunk szűkebb környezetünkben. A hatékonyság javítása minden bizonnyal jól sikerül majd olyan vállalatoknál, ahol nagyobb összeget áldoznak a korszerűsítésre. A szegedi munkásság, az itt élő és alkotó dolgozók emberek eddig is megmutatták, hogy képesek nagy feladatok végrehajtására. Bizva bízunk abban is, hogy a következő öt év tervét túlteljesítjük, mindannyiunk javára és örömére, szocialista hazánk további előrehaladására.

Az országos biológiai központ makettje

Amikor még látni lehetett a csatornaépítők munkáját

INDUL A NEGYEDIK

Megkezdte a munkát a házgyár

Ha nem is mindennapi fogyasztási cikkről van szó, de alighanem ez a szegedi gyár mégis olyan terméket készít, amelyre mindennap és minden embernek szüksége van, éppen úgy, mint a kenyérre: ebben a gyárban családi otthonokat készítenek. A Gazdasági Bizottság 1968-ban egyedi nagyberuhásként hagyta jóvá a Szegedi Házgyár felépítését, azzal, hogy a beruházást 1969-ben kell megkezdni és 1972-ben befejezni.

A Szegedi Házgyár Szeged nyugati iparkörzetében épül, az 5-ös számú műút mellett, a gumigyár és a tejüzem között. A házgyár „hátról” közvetlenül csatlakozik az építőipari vállalat meglévő központi telepéhez, s így az egész terület mintegy 73 holdon terül el, s így az ország egyik legjelentősebb méretű építőipari bázisa lesz. Az egész területet megfelelően közművesítették: földgázzal, csatornával, vízzel, iparvágánnyal, betonutakkal látták el.

A házgyár szovjet technológia szerint épül. Termelési kapacitása évi 90 ezer négyzetméter alapterületű lakás. A beruházási költsége több mint 600 millió forint. A házgyárban készülő lakások átlagosan 57 négyzetméter alapterületűek lesznek, korszerűen felszerelve, berendezve. Kezdetkor már hatféle lakóépület gyártanak, s a házak általában 5–10 szintesek lesznek.

A házgyár teljes technológiai „gyártóvonala” egy új elrendezésű és szerkezetű, 18 ezer négyzetméter alapterületű csarnokban helyezkedik el, amelynek harmadik hajójában foglal helyet a gyár betonüzeme, félautomata berendezésekkel, két korszerű turbórendszerű keverőgéppel. A házgyárát előbb elkészítik az eredeti határidőnél, s ez a fontos létesítmény valóban a negyedik ötéves tervvel együtt indul. A próbagyártást hamarosan elkezdik, és 1971-ben már szegedi gyártmányú lakásokat szerelhetnek össze Tarjánban.

A magyar biológia fellegvára

A karácsonyi könyvpiac nagy slágere volt a Biológiai pokolgép című könyv, amely a fantasztikus irodalom határát súroló biológiai felfedezésekről számol be. Nem véletlen, hogy Magyarországon is különös figyelmet keltett az emberiség szempontjából forradalmi eredményeket produkáló tudományágat. S mintegy két és fél év múlva azzal is büszkélkedhetünk, hogy a magyar biológia legnagyobb intézménye Szegeden elkészült.

Az újszegedi biológiai központ hatalmas laborépületének kész felében — az egész 103 méter hosszú lesz — most nagy a sürgés-forgás: megkezdődött a beköltözés. Januártól márciusig — ahogy Halász Árpád, az intézmény menedzserigazgatója nyilatkozta — átveszik és felszerelik laboratóriumalkat az első kutatók. Az eredeti elgondolás az volt, hogy a most átadott épületrészben csak a növényélettel és genetika kap helyet, a második ütemben pedig a biokémia és biofizika. De ezt az elképzelést módosították: azonnal megindul a tudományos munka, mert a négy intézet magva meglesz.

A biológiai központ két ötéves terv határában van most. Két és fél éve tették meg az első, ünnepélyes kapavágást, és két év alatt a DÉLÉP, az egyedi jellegű építkezés okozta nehézségek ellenére is, megvalósította azt, amit a program 1970 végéig előírt. A beruházásnak eddig mintegy 40 százaléka az, amit Újszegeden láthatunk: a laborépület felét, három üvegházat a hozzájuk csatlakozó folyosóval, a műhely- és energiaszolgáltató épületet, a robbanásveszélyes anyagok tárolására alkalmas raktárt és a portát.

A negyedik ötéves terv első három esztendejében épül fel az épület másik fele, a többi üvegház, az izotóptoronyépület és a központi szolgáltatások épülete, ahol egy 400 személyes előadóterem, egy 50 ezer kötetes könyvtár, konyha, étterem, sok iroda, vendégszoba és klub kap helyet. A várhatóan 310 milliót költséget igénylő építkezés — ha a feladattal dicséretes módon azonosuló DÉLÉP továbbra is ilyen jól dolgozik — 1973. őszére fejeződik be.

A rókus-móravárosi főcsatorna

A negyedik ötéves tervnek a város fejlesztése szempontjából egyik leglényegesebb beruházása messze meghaladja az öt évet. Hiszen a rókus-móravárosi főgyűjtő csatorna építése már régebben megkezdődött és 1975 után is folytatódni fog. Vajon miért van szükség ekkora munkára? Takács Jánostól, a városi tanács vb. építési osztályának vezetőjétől kértünk választ.

A mostani gyűjtőcsatornának egy része még a nagy árvíz előtt épült. Az újjáépítésnél is felhasz-

nálták őket. Ezek a csatornák már nagyobbbrészt elavultak. Legnagyobb hibájuk, hogy magasban fekszenek. Így aztán az útépités is akadályozzák, hiszen a mai utak 50–60–70 centis pályaszerkezettel épülnek. A magas fekvésnek még van egy hátránya. A város terepszintje a Tisza felé emelkedik. Így a mostani hálózat csatornái az Úttörő térenél és a gázgyárnál már kibújának a föld alól. Mindezért szükségessé vált egy új főcsatorna építése, amely a jövőben a város csatornahálózatának a gerincé lesz.

Az új főcsatorna a város szennyvizét messze Szeged alatt, a hattyasi Holt-Tiszán keresztül juttatja majd a folyóba. Maga a fedett, föld alatti csatorna a Petőfi Sándor sugárúton a vágóhíd közelében levő temetőnél kezdődik, a Gólya utcán, a Kolozsvári téren és a Veresacs utcán át a Tolbuhin sugárútig tart. Jelenleg ideig jutott el a Kelet-magyarországi Vízügyi Építő Vállalat által végzett építkezés. A negyedik ötéves terv időszakában a Boross József utcán át haladnak tovább észak felé, a Kossuth Lajos sugárútig. Az ötéves tervben még két mellékgyűjtő is elkészül, a Kossuth Lajos és a Tolbuhin sugárúton. Az utóbbi vezet majd az iparövezet szennyvizét a főcsatornába. Hozzákezdnek az alsó szakasz nyílt árának befedéséhez is. A munka összesen mintegy 240 millió forintba kerül majd.

A mélyen fekvő, 280 centiméter átmérőjű csatornában kényelmesen elférne egy Trabant. Ez az átmérő teszi lehetővé, hogy Tarján, az iparövezet és akár az egész város szennyvizét magába fogadja és elvezesse. Az új főgyűjtő csatorna alfája és omegája a város további fejlesztésének.

Kiépül a szegedi olajmező

Dél-Magyarország — s talán hazánk — legnagyobb ipari beruházása a szegedi olajprogram. Mint ismeretes, a Gazdasági Bizottság a kutatás, termelés megkezdése után nem sokkal 6,5 milliárd forintot fordított a lelőhelyek teljes kiaknázására, a szükséges termelő, szállító, s részben feldolgozó berendezések építésére, az itt dolgozó emberek szociális körülményeinek megteremtésére. A nagy erővel indult olajprogram 1970-ben fordulópontjához érkezett, hiszen december 31-ig az építők már 2 milliárd forint értékű munkát végeztek el; megteremtették a termelés legfontosabb feltételeit. Elkészült tizenkét tankállomás, a 10 ezer köbméteres főgyűjtő medence, átadás előtt áll a központi ipartelep, a kutakat 150 kilométernyi csőhálózat köti össze a tartályokkal, több száz olajbányász kötött új otthonába, illetve a munkásszállásokra. A fordulópontot a szegedi-százhalombattai csővezeték megszületése is jelzi: az algói kutak olaja december végétől legnagyobb részt ezen a vezetéken jut el a finomítóba.

Mi marad a következő öt évre? Természetesen az olajprogram tovább folytatódik, újabb berendezések készülnek el. A szegedi olajmező évente 1 millió tonna olajat termel majd, gáztermelése is állandóan növekszik. 1971-ben már mintegy 440 millió köbméter földgáz kerül felszínre. A kísérőgáz előkészítő üzeme mellett megkezdődik az úgynevezett szabadgáz üzem építése is. Budapest és Szeged között 600 milliméter átmérőjű gázvezeték fektetnek le. Automatizálják a tankállomásokat, s az olajmező elektromosenergia-ellátására 120 kilovoltos transzformátorállomást helyeznek üzembe. Mivel sok gondot okozott korábban a belvíz — az olajmező 75 négyzetméteres területét csatornázzák. A Gazdasági Bizottság annak idején hat fő programpontra hagyott jóvá, ezekből hátra van még a tervezett D, E és részben az F szakaszok végrehajtása. Természetesen tovább folytatódik a vízbeszámoló rendszer építése, annak érdekében, hogy az olajtermelés továbbra is kedvező körülmények között történjen. A már említett D program keretében az algói telepek szabad gázát összegyűjtő gerincevezeték-rendszer, tartályállomások és az előkészítő üzem készül el, míg az említett F program keretében felépül a szegedi központi iroda és munkásszállás, újabb ötszáz bányászlakást adnak át. Előreláthatólag az olajprogram 1975-ben sem fejeződik be.

Modern szövőüzem Újszegeden

A nagy múlttal rendelkező szegedi kenderfeldolgozó ipar a negyedik ötéves tervben tovább gyorsodik: új szövőüzemet építenek Újszegeden. Az építkezés költsége 68 millió forint. A szövőüzem építését már megkezdték, s talán egyedülne mondható, hogy a megrendelő kenderfeldolgozó ipar kooperál a Délmagyarországi Építő Vállalattal, körülbelül ötven-hatvan köbműves és segédmunkás vesz részt a csarnok építésében.

Az új szövőüzem alapterülete 9500 négyzetméter lesz, s az újszegedi gyár déli oldalán terül el. A gyárépület megfelel a mai legkorszerűbb követelményeknek. Se ablaka, se ajtaja — mondhatnánk tréfásan, de mégis világos, szellős lesz a csarnok belseje. Két nagy teljesítményű klímaberendezés biztosítja majd a szövőüzem fűtését, portalánítását, légnedvességének szabályozását és a szellőzést.